

(i) Printed Pages : 8

Roll No.

(ii) Questions : 9 Sub. Code :

1	7	4	3	2
---	---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	5
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 5th Semester
(2124)

GEOGRAPHY (In all Mediums)

Paper—IX : World Regional Geography—I

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 60

Note :— (1) Attempt **FIVE** questions in all.

(2) Question No. 1 is compulsory.

(3) Attempt **FOUR** other questions, selecting **ONE** from each of the remaining four units.

(4) Special Credit will be given to suitable use of maps and diagrams in all questions.

(5) Use of unmarked stencils and colours is allowed.

(6) The candidates may ask for the World Map from the superintendent of Examination Centre.

1. Attempt any **TEN** of the following very briefly in about **30** words each. Show them on the World Map provided for this question :

(i) Great Lake Region of Anglo America.

(ii) Tundra Vegetation in Anglo America.

(iii) Three major Coal Mining Areas of Anglo America.

(iv) Corn Belt of Anglo America.

- (v) Three areas of Iron and Steel Industry in Anglo America.
- (vi) Selvas.
- (vii) The Andes.
- (viii) The Pampas.
- (ix) Three major rivers of Latin America.
- (x) Major Iron Ore areas of Europe.
- (xi) Panama Canal.
- (xii) Murry and Darling Rivers of Oceania.
- (xiii) Blue Mountains.
- (xiv) Major Gold Mines of Oceania.
- (xv) Caucasus States. 10×2=20

UNIT—I

- 2. Why the Anglo America is named as such ? Discuss the Physiography of Anglo America with the help of suitable maps and diagrams. 10
- 3. Discuss the Demographic features and cultural patterns of Anglo America with the help of suitable maps. 10

UNIT—II

- 4. What are the characteristics of agriculture in Latin America ? Discuss the major agricultural crops of Latin America with the help of maps. 3+7=10
- 5. Discuss the Mineral and Power Resources of Latin America with the help of maps. 10

UNIT—III

- 6. Describe the Physiography and drainage of Europe with the help of suitable maps. 10

7. Write notes on any **TWO** of the following :

- (i) Climate of Europe.
- (ii) Fish Resources in Europe.
- (iii) Major Industries of Europe.

5+5=10

UNIT—IV

8. Discuss the Mineral and Power resources of Oceania with the help of suitable maps. 10

9. Write notes on any **TWO** of the following :

- (i) Density of Population in Russia and CIS.
- (ii) Natural Vegetation of Russia and CIS.
- (iii) Railways network of Russia and CIS.

5+5=10

(हिन्दी माध्यम)

नोट :-

- (1) कुल पाँच प्रश्न हल करें।
- (2) प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है।
- (3) शेष चार यूनिटों से प्रत्येक में से एक प्रश्न का चयन करते हुए चार अन्य प्रश्न हल करें।
- (4) सभी प्रश्नों में मानचित्रों और आरेखों के उपयुक्त उपयोग को विशेष अंक दिए जाएँगे।
- (5) अचिह्नित स्टेंसिल और रंगों का उपयोग करने की अनुमति है।
- (6) अभ्यर्थी परीक्षा केंद्र के अधीक्षक से विश्व मानचित्र माँग सकते हैं।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं दस प्रश्नों को अति संक्षेप में लगभग 30 शब्दों में हल करें। उन्हें इस प्रश्न के लिए दिए गए विश्व मानचित्र पर दिखाएँ :

- (i) एंग्लो अमेरिका का ग्रेट लेक क्षेत्र।

- (ii) एंग्लो अमेरिका में टुंड्रा वनस्पति।
- (iii) एंग्लो अमेरिका के तीन प्रमुख कोयला खनन क्षेत्र।
- (iv) एंग्लो अमेरिका का मकई बेल्ट।
- (v) एंग्लो अमेरिका में लौह और इस्पात उद्योग के तीन क्षेत्र।
- (vi) सेलवास।
- (vii) द एंडीज।
- (viii) द पम्पास।
- (ix) लैटिन अमेरिका की तीन प्रमुख नदियाँ।
- (x) यूरोप के प्रमुख लौह अयस्क क्षेत्र।
- (xi) पनामा नहर।
- (xii) ओशिनिया की मरी और डार्लिंग नदियाँ।
- (xiii) ब्लू माउंटेन।
- (xiv) ओशिनिया की प्रमुख सोने की खदानें।
- (xv) काकेशस राज्य।

10×2=20

यूनिट—I

2. एंग्लो अमेरिका का नाम ऐसा क्यों रखा गया है ? उपयुक्त मानचित्रों और आरेखों की सहायता से एंग्लो अमेरिका की भौतिक संरचना पर चर्चा करें।
10
3. उपयुक्त मानचित्रों की सहायता से एंग्लो अमेरिका की जनसांख्यिकी विशेषताओं और सांस्कृतिक पैटर्न पर चर्चा करें।
10

यूनिट—II

4. लैटिन अमेरिका में कृषि की विशेषताएँ क्या हैं ? मानचित्रों की सहायता से लैटिन अमेरिका की प्रमुख कृषि फसलों पर चर्चा करें।

3+7=10

5. मानचित्रों की सहायता से लैटिन अमेरिका के खनिज और बिजली संसाधनों पर चर्चा करें।

10

यूनिट—III

6. उपयुक्त मानचित्रों की सहायता से यूरोप की भौतिक संरचना और जल निकासी का वर्णन करें।

10

7. निम्नलिखित में से किन्हीं दो पर टिप्पणी लिखें :

(i) यूरोप की जलवायु।

(ii) यूरोप में मछली संसाधन।

(iii) यूरोप के प्रमुख उद्योग।

5+5=10

यूनिट—IV

8. उपयुक्त मानचित्रों की सहायता से ओशिनिया के खनिज और बिजली संसाधनों पर चर्चा करें।

10

9. निम्नलिखित में से किन्हीं दो पर टिप्पणी लिखें :

(i) रूस और CIS में जनसंख्या का घनत्व।

(ii) रूस और CIS की प्राकृतिक वनस्पति।

(iii) रूस और CIS का रेलवे नेटवर्क।

5+5=10

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- (1) ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

(2) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

(3) ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰੋ।

(4) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(5) ਨਿਸ਼ਾਨ ਰਹਿਤ ਸਟੈਂਸਿਲਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

(6) ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਮੰਗ ਸਕਦੇ ਹਨ।

1. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦਸ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰੋ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਵ ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਦਿਖਾਓ :

(i) ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਮਹਾਨ ਝੀਲ ਖੇਤਰ।

(ii) ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਟੁੰਡਰਾ ਬਨਸਪਤੀ।

(iii) ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੋਲਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਖੇਤਰ।

(iv) ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਮੱਕੀ ਦੀ ਪੱਟੀ।

(v) ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਆਇਰਨ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਤਿੰਨ ਖੇਤਰ।

(vi) ਸੇਲਵਾਸ।

(vii) ਦਿ ਐਂਡੀਜ਼।

(viii) ਦਿ ਪੰਪਾਸ

(ix) ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਦੀਆਂ।

(x) ਯੂਰਪ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲੋਹੇ ਦੇ ਖੇਤਰ।

(xi) ਪਨਾਮਾ ਨਹਿਰ।

(xii) ਓਸਨੀਆ ਦੀਆਂ ਮੁਰੀ ਅਤੇ ਡਾਰਲਿੰਗ ਨਦੀਆਂ।

(xiii) ਨੀਲੇ ਪਹਾੜ।

(xiv) ਓਸਨੀਆ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ।

(xv) ਕਾਕੇਸਸ ਰਾਜ।

10×2=20

ਯੂਨਿਟ—I

2. ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਨਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ? ਢੁਕਵੇਂ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਰਚਨਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

3. ਢੁਕਵੇਂ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੈਟਰਨਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

ਯੂਨਿਟ—II

4. ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ? ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖੇਤੀ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3+7=10

5. ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

ਯੂਨਿਟ—III

6. ਢੁਕਵੇਂ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਯੂਰਪ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 10
7. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
- (i) ਯੂਰਪ ਦੀ ਜਲਵਾਯੂ।
 - (ii) ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀ ਸਰੋਤ।
 - (iii) ਯੂਰਪ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦਯੋਗ। 5+5=10

ਯੂਨਿਟ—IV

8. ਢੁਕਵੇਂ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਓਸ਼ਨੀਆ ਦੇ ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ਲੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10
9. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
- (i) ਰੂਸ ਅਤੇ CIS ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਘਣਤਾ।
 - (ii) ਰੂਸ ਅਤੇ CIS ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਬਨਸਪਤੀ।
 - (iii) ਰੂਸ ਅਤੇ CIS ਦਾ ਰੇਲਵੇ ਨੈੱਟਵਰਕ। 5+5=10